

Byla C-577/20

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2020 m. lapkričio 4 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Korkein hallinto-oikeus (Suomija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. spalio 29 d.

Apeliantas:

A

Kita proceso šalis:

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Pagrindinės bylos dalykas ir teisinis pagrindas

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – SESV 267 straipsnis – Profesinių kvalifikacijų ir diplomų pripažinimas – Saugomas profesinis vardas – Direktyva 2005/36/EB – 13 straipsnis – SESV 45, 49 ir 53 straipsniai

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas

Korkein hallinto-oikeus (Aukščiausiasis administracinis teismas, Suomija) turi nuspręsti, ar nacionalinė institucija (*Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto*, Patvirtinimo ir priežiūros institucija socialinių reikalų ir sveikatos priežiūros srityse, toliau taip pat – *Valvira*) galėjo netenkinti A prašymo suteikti teisę naudoti saugomą psichoterapeuto profesinį vardą. Prašymą suteikti šią teisę A iš esmės grindė vieno Jungtinės Karalystės universiteto sutektu diplomu.

Byloje pirmiausia reikia nuspręsti, ar A prašymo galima netenkinti motyvuojant jau tuo, kad jis nedarbo pagal psichoterapeuto profesiją kitoje valstybėje narėje, kaip nustatyta 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo, iš dalies

pakeistos Direktyva 2013/55/ES, 13 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje.
(orig. p. 2)

Jei netenkinti prašymo vien dėl šio motyvo negalima, A teisę verstiti reglamentuojama profesija reikia įvertinti remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 45 ir 49 straipsniais ir Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl profesinių kvalifikacijų ir diplomų pripažinimo (visų pirma 1991 m. gegužės 7 d. Sprendimu *Vlassopoulou*, C-340/89, ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimu *Brouillard*, C-298/14). Tokiu atveju byloje, be kita ko, reikės pateikti nuomonę dėl to, ar nacionalinė institucija šiomis ypatingomis aplinkybėmis galėjo netenkinti prašymo motyvuodama tuo, jog ji praktinį baigto mokymo vykdymą pagrindinėse srityse laiko tokiu nepakankamu, kad šis mokymas jau savaime negali būti laikomas rengimu psichoterapeuto profesijai.

Todėl reikia įvertinti, koku mastu pagal Sąjungos teisę, atsižvelgiant į minėtą Teisingumo Teismo jurisprudenciją (pvz., Sprendimo *Brouillard*, 55 ir 56 punktus), apribojama valstybės narės kompetentingos institucijos teisė tirti, kaip praktikoje iš esmės buvo vykdomas mokymas, kuriam patvirtinti pateiktas kitos valstybės narės švietimo sistemai priklausančio universiteto diplomas.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Europos Sąjungos sutartimi garantuojamos pagrindinės laisvės ir Direktyva 2005/36/EB turi būti aiškinamos taip, kad priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija pareiškėjo teisę verstiti reglamentuojama profesija turi įvertinti pagal SESV 45 ir 49 straipsnius ir su tuo susijusią jurisprudenciją (visų pirma 1991 m. gegužės 7 d. Sprendimą *Vlassopoulou*, C-340/89, ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimą *Brouillard*, C-298/14), nors Direktyvos 2005/36/EB 13 straipsnio 2 dalyje suvienodintos vertimosi reglamentuojama profesija sąlygos, kuriomis priimančioji valstybė narė turi leisti verstiti atitinkama profesija pareiškėjui, turinčiam valstybės, kurioje ši profesija neregamentuojama, suteiktą formalios kvalifikacijos įrodymą, tačiau neatitinkančiam šioje direktyvos nuostatoje įtvirtinto vertimosi profesija reikalavimo?
2. Jei į pirmąjį prejudicinį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar pagal Sąjungos teisę – atsižvelgiant į Sprendime *Brouillard*, C-298/14, (55 punktą) pateiktus argumentus dėl pažymėjimų lygiavertiškumui vertinti taikytinų išimtinių kriterijų – priimančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai draudžiama, esant tokiai kaip šioje byloje situacijai, mokymo lygiavertiškumą vertinti remiantis ir kita, ne iš mokymo rengėjo arba kitos valstybės narės institucijų gauta informacija apie tikslesnį mokymo turinį ir jo vykdymo būdą?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

SESV 45, 49 ir 53 straipsniai (**orig. p. 3**)

2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo, iš dalies pakeistos Direktyva 2013/55/ES, 1, 3, 6, 11, 17 ir 44 konstatuojamosios dalys, 1–4 ir 10–14 straipsniai

Nurodyta Teisingumo Teismo jurisprudencija

1991 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Vlassopoulou*, C-340/89, ECLI:EU:C:1991:193, 23 punktas

2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Brouillard*, C-298/14, ECLI:EU:C:2015:652, 42, 47, 48 ir 51–57 punktai

2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Malta Dental Technologists Association und Reynaud*, C-125/16, ECLI:EU:C:2017:707, 32, 38 ir 52 punktai

2013 m. birželio 27 d. Sprendimo *Nasiopoulos*, C-575/11, ECLI:EU:C:2013:430, 20 ir 31–33 punktai

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994¹, Sveikatos priežiūros specialistų įstatymas, Nr. 559/1994; toliau taip pat – Specialistų įstatymas)

Remiantis Specialistų įstatymo 1 straipsnio 1 punktu, įstatymu siekiama pagerinti pacientų saugumą ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybę užtikrinant, kad sveikatos priežiūros specialistai, kaip jie suprantami pagal šį įstatymą, turėtų savo profesinei veiklai reikalingą išsilavinimą, kitą pakankamą profesinę kvalifikaciją ir kitus savo profesinei veiklai reikalingus gebėjimus.

Pagal Specialistų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 punktą sveikatos priežiūros specialistu, be kita ko, laikomas asmuo, kuris pagal šį įstatymą turi teisę naudoti vyriausybės nutarime reglamentuojamą sveikatos priežiūros specialisto profesinį vardą (toliau – saugomą profesinį vardą naudojantis specialistas). Remiantis šio straipsnio 2 dalimi, įgaliojimą ar leidimą turintis specialistas arba saugomą profesinį vardą naudojantis specialistas turi teisę dirbti pagal atitinkamą profesiją ir naudoti atitinkamą profesinį vardą. Pagal saugomą profesinį vardą naudojančio specialisto profesiją gali dirbti ir kiti asmenys, turintys pakankamą išsilavinimą bei pakankamai patirties ir profesinių žinių.

¹ Finlex: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>.

Specialistų įstatymo 3a straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog Sąjungos teisės nuostatos dėl pripažinimo, kaip tai suprantama pagal šį įstatymą, yra Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (toliau – Profesinių kvalifikacijų direktyva) nuostatos ir atitinkami Komisijos teisės aktai, susiję su naudojimusi deleguotąja kompetencija ir šios direktyvos įgyvendinimu. Pagal šio straipsnio 2 dalį, jei šiame įstatyme nėra nuostatų dėl tam tikros profesinės kvalifikacijos pripažinimo, taikomas **(orig. p. 4) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annettu laki (1384/2015, Profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas Nr. 1384/2015) arba Profesinių kvalifikacijų direktyva**. Remiantis šio straipsnio 3 dalimi, *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto* sveikatos priežiūros specialistų klausimais veikia kaip kompetentinga institucija, kaip ji suprantama pagal Profesinių kvalifikacijų direktyvą ir Profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymą.

Specialistų įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog asmuo, Suomijoje baigęs vyriausybės nutarime reglamentuojamos profesijos mokymą, turi teisę naudoti atitinkamą profesinį vardą. Jei profesijos mokymas nereglamentuojamas, teisę naudoti profesinį vardą gali būti suteikiama, tik kai, gavusi prašymą ir remdamasi vyriausybės nutarimu priimtomis konkretesnėmis nuostatomis, tą mokymą pripažįsta *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto*.

Pagal Specialistų įstatymo 8 straipsnio 2 dalį ES arba EEE piliečiui, kuriam ne Suomijoje, o kitoje ES arba EEE valstybėje baigus mokymą buvo suteiktas Sąjungos teisės nuostatose dėl pripažinimo nurodytas pažymėjimas arba jam lygiavertis dokumentas dėl mokymo, kuris toje valstybėje reikalingas norint verstis atitinkama profesija, *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto*, gavusi prašymą, suteikia teisę Suomijoje naudoti vyriausybės nutarime reglamentuojamą sveikatos priežiūros specialisto profesinį vardą. Remiantis šio straipsnio 3 dalies pirmu sakiniu, ši institucija papildomai, be to, kas numatyta 1 ir 2 dalyse, turi galimybę kaip alternatyvą nurodyti pareiškėjui užbaigti adaptacijos laikotarpį arba atlikti tinkamumo testą pagal Profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nuostatas.

*Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994*², Nutarimas dėl sveikatos priežiūros specialistų Nr. 564/1994; toliau taip pat – Nutarimas dėl specialistų)

Remiantis Nutarimo dėl specialistų 1 straipsniu, be kitų, „psichoterapeutas“ yra saugomas sveikatos priežiūros specialistų, kaip jie suprantami pagal Sveikatos priežiūros specialistų įstatymo (Nr. 559/1994) 2 straipsnio 1 dalies 2 punktą, profesinis vardas.

Pagal Nutarimo dėl specialistų 2a straipsnio 1 dalį asmuo gali naudoti saugomą psichoterapeuto profesinį vardą, tik jei yra baigęs universiteto arba universiteto

² Finlex: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940564>.

kartu su kita mokymo įstaiga organizuotą psichoterapijos mokymą. Jį organizavęs universitetas turi turėti mokymo psichologijos arba medicinos srityje kompetenciją. Studentai į universitetą turi būti priimti mokytis psichoterapijos. Pagal šio straipsnio 2 dalį psichoterapeuto veiklai reikalingos žinios įgyjamos studijuojant surinkus ne mažiau kaip 60 studijų kreditų, kuriuos sudaro šie studijų moduliai: teorinės studijos, įskaitant rengimą psichoterapiniam darbui su pacientais, mokymas psichoterapijos ir baigiamasis darbas. Žinios įrodomos praktiniu egzaminu. (orig. p. 5)

Pagal pirma nurodyto straipsnio 3 dalį asmuo gali naudoti profesinį vardą, tik jei turi bent dvejų metų profesinę patirtį psichinės sveikatos priežiūros srityje arba atitinkamose pareigose ir prieš mokydamasis psichoterapijos:

- 1) įgijo atitinkamą aukštąjį išsilavinimą arba atitinkamą profesinį aukštąjį išsilavinimą socialinės arba sveikatos priežiūros srityje; gaudamas diplomą asmuo turi būti surinkęs iš viso 30 studijų kreditų psichologijos arba psichiatrijos srityje arba juos turi surinkti papildomai, arba
- 2) turi slaugytojo diplomą ir papildomai įgijo psichiatrijos specializaciją, jei diplomą neapima psichiatrijos studijų, arba
- 3) įgijo kitą 1 ar 2 punktuose nurodytą išsilavinimą atitinkantį išsilavinimą užsienyje.

Pagal pirma nurodyto straipsnio 4 dalį universitetas studentams išduoda mokymo baigimo pažymėjimą. Jame nurodoma data, apimtis, studijų moduliai ir praktiniu egzaminu įrodytos žinios.

Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta (1384/2015³, Profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas Nr. 1384/2015; toliau taip pat – Profesinių kvalifikacijų įstatymas)

Remiantis Profesinių kvalifikacijų įstatymo 1 straipsnio 1 dalimi, šiame įstatyme reglamentuojamas profesinių kvalifikacijų pripažinimas pagal Profesinių kvalifikacijų direktyvą ir laisvė teikti paslaugas. Pagal šio straipsnio 2 dalį šis įstatymas taikomas dėl profesinės kvalifikacijos, kurią Europos Sąjungos valstybės narės pilietis įgijo kitoje valstybėje narėje, pripažinimo.

Pagal Profesinių kvalifikacijų įstatymo 3 straipsnį šiame įstatyme vartojamos sąvokos apibrėžiamos taip:

- 1) *reglamentuojama profesija*⁴ – veikla arba pareigos, kurią vykdyti arba kurias užimti gali tik asmuo, atitinkantis tam tikrus teisės aktuose nustatytus profesinės kvalifikacijos reikalavimus;

³ Finlex: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151384>.

2) *profesinė kvalifikacija* – kvalifikacija, patvirtinta formalios kvalifikacijos įrodymu, kompetenciją patvirtinančiu dokumentu ar profesine patirtimi arba keliomis iš šių priemonių;

3) *formalios kvalifikacijos įrodymas* – valstybės narės kompetentingos institucijos išduoti pažymėjimai, diplomai ir kiti dokumentai, patvirtinantys profesinio mokymo daugiausia Sąjungoje baigimą, (**orig. p. 6**) arba valstybės narės piliečiui trečiojoje valstybėje išduotas baigto profesinio mokymo įrodymas;

7) *kilmės valstybė narė* – valstybė, kurioje darbuotojas, paskui išvykęs į Suomiją, įgijo profesinę kvalifikaciją;

10) *kompetentinga institucija* – tarnyba, išduodanti pažymėjimus ir kitus dokumentus, kuriais remiantis priimamas sprendimas dėl pripažinimo, ir institucija, priimanti prašymus ir sprendimus dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo.

Pagal Profesinių kvalifikacijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalį profesinės kvalifikacijos pripažinimas grindžiamas kompetenciją patvirtinančiu dokumentu, individualiu formalios kvalifikacijos įrodymu arba keliais tokio pobūdžio dokumentais, kuriuos išdavė kitos valstybės narės kompetentinga institucija. Profesinė kvalifikacija gali būti patvirtinama, tik jei asmuo kilmės valstybėje narėje turi teisę dirbti pagal profesiją, kuria jis ketina verstis, ir dėl to pateikė prašymą priimti sprendimą dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo. Pagal šio straipsnio 2 dalį profesinės kvalifikacijos pripažinimo nuostatos taikomos taip pat pareiškėjams, kurie per pastaruosius dešimt metų vieną ar daugiau metų visą darbo laiką arba atitinkamą laikotarpį ne visą darbo laiką dirbo pagal savo profesiją kitoje valstybėje narėje, kurioje ta profesija neregamentuojama, ir kurie turi vieną ar kelis kompetenciją patvirtinančius dokumentus arba formalios kvalifikacijos įrodymus. Šiais dokumentais turi būti patvirtinamas jų turėtojo gebėjimas verstis atitinkama profesija. Vienų metų profesinės patirties nereikalaujama, kai pareiškėjo formalios kvalifikacijos įrodymais patvirtinamas reglamentuojamas profesinis rengimas.

Faktinių aplinkybių ir proceso santrauka

Valvira

- 1 A pateikė *Valvira* prašymą suteikti teisę naudoti saugomą psichoterapeuto profesinį vardą. A prie prašymo pridėjo, be kita ko, *University of the West of*

⁴ Profesinių kvalifikacijų įstatymo 3 straipsnio 1 punktas buvo iš dalies pakeistas 2020 m. liepos 1 d. įsigaliojusi iš dalies keičiančiu įstatymu Nr. 518/2020: 1) *reglamentuojama profesija* – veikla arba pareigos, kurią vykdyti arba kurias užimti gali tik asmuo, atitinkantis teisės aktuose nustatytus išsamius profesinės kvalifikacijos reikalavimus. *Finlex*: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200518>.

England (Vakarų Anglijos universitetas), Bristolis, 2017 m. lapkričio 27 d. išduotą pažymėjimą („has been awarded the POSTGRADUATE DIPLOMA with Merit having followed an approved postgraduate programme of study in SOLUTION FOCUSED THERAPY at Helsinki Psychotherapy Institute“).

- 2 Mokymą organizavo bendradarbiaudami *University of the West of England*, Bristolis (toliau taip pat – UWE), ir akcinė bendrovė *Helsingin Psykoterapiainstituutti Oy* (toliau taip pat – HPI), įsisteigusi ir veikianti Suomijoje. Mokymas vyko Suomijoje suomių kalba.
- 3 Į *Valvira* įvairiu metu kreipėsi susirūpinę asmenys dėl šioje byloje nagrinėjamo psichoterapijos mokymo. 2017 m. *Valvira* gavo pranešimų iš asmenų, dalyvavusių UWE ir HPI mokymo programoje (**orig. p. 7**) „Solution Focused Therapy“. Šiuose pranešimuose buvo nurodyti mokymo dalių – rengimas darbui ir mokymas psichoterapijos – trūkumai.
- 4 Pranešimuose taip pat buvo teigiama, jog mokymui psichoterapijos faktiškai skirtas laikas neatitiko studijų knygelėje nurodyto laiko. Faktinis studijų turinys esą neatitiko mokymosi tikslų ir turinio, kokie jie turėjo būti pagal paskaitų planus ir mokymo rengėjų patikimus.
- 5 2017 m. rugsėjo mėn. *Valvira* telefonu susisiekė su penkiais asmenimis, kurie 2016 m. birželio mėn. baigė bendradarbiaujant UWE ir HPI organizuotą mokymą ir pateikė prašymus suteikti teisę naudoti saugomą psichoterapeuto profesinį vardą. Šie penki asmenys rengimo darbui ir mokymo psichoterapijos vykdymo būdą apibūdino taip, kaip jis buvo apibūdintas pirma minėtuose pranešimuose.
- 6 2018 m. birželio 29 d. sprendimu *Valvira* netenkino A prašymo suteikti teisę naudoti saugomą psichoterapeuto profesinį vardą ir tai iš esmės motyvavo argumentu, jog A nepateikė *Valvira* pakankamos informacijos apie mokymo turinį.
- 7 2018 m. rugsėjo 10 d. sprendimu *Valvira* netenkino A pareikšto prieštaravimo. A teigimu, jis mokymą baigė Suomijoje. Remiantis *Valvira* sprendimu, mokymas laikomas baigtu pagal užsienio švietimo sistemą. *Valvira* negalėjo įsitikinti, ar mokymas buvo vykdomas taip, kad atitiktų Suomijoje psichoterapijos mokymui taikomas sąlygas, visų pirma dėl rengimo psichoterapeuto darbui su pacientais ir individualaus studentų mokymo psichoterapijos.

Helsingin hallinto-oikeus (Helsinkio administracinis teismas)

- 8 2019 m. balandžio 25 d. sprendimu *Helsingin hallinto-oikeus* netenkino A ieškinio. Administracinis teismas laikėsi nuomonės, jog, nepaisant to, kad UWE ir HPI mokymas faktiškai buvo organizuotas Suomijoje ir vyko suomių kalba, laikytina, kad jis baigtas Jungtinėje Karalystėje. Tenkinti prašymą pagal pripažinimo bendrosios sistemos nuostatas nebuvo privaloma, nes A pagal

psichoterapeuto profesiją nedirbo nei Jungtinėje Karalystėje, nei kitoje valstybėje narėje, kurioje psichoterapeutų rengimas ir ši profesija neregamentuojami.

- 9 Motyvuose administracinis teismas konstatavo, jog *Valvira* jau anksčiau, nagrinėdama kitus su Jungtine Karalyste susijusius atvejus, aiškinosi, ar psichoterapeuto profesija arba šių specialistų rengimas šioje šalyje reglamentuojamas pagal Profesinių kvalifikacijų direktyvos 3 straipsnio 1 dalies a ir e punktus. Remiantis gauta informacija, tiek *The British Association for Counselling and Psychotherapy* (Britanijos konsultavimo ir psichoterapijos asociacija), tiek *The Health and Care Professions Council* (Sveikatos priežiūros ir slaugos specialistų taryba) pranešė, jog psichoterapeuto profesija Jungtinėje Karalystėje neregamentuojama. *The UK National Contact Point for Professional Qualification* (JK nacionalinis informacijos centras profesinės kvalifikacijos klausimais) pranešė, **(orig. p. 8)** jog, jo manymu, psichoterapeuto profesija ir šių specialistų rengimas Jungtinėje Karalystėje neregamentuojami.
- 10 Iš administracinio teismo pateiktų motyvų taip pat matyti, jog *Valvira* gavo per panašią prašymų teikimo procedūrą Švedijos kompetentingai institucijai *Socialstyrelsen* pateiktą *Centre for Professional Qualifications* (Profesinių kvalifikacijų centras) nuomonę, pagal kurią psichoterapeuto profesija ir šių specialistų rengimas Jungtinėje Karalystėje neregamentuojami taip, kaip nustatyta Profesinių kvalifikacijų direktyvoje.
- 11 Paskui administracinis teismas prašymo tenkinimo sąlygas dar įvertino ES sutartimi garantuojamų pagrindinių laisvių aspektu ir nurodė Teisingumo Teismo sprendimus *Brouillard*, C-298/14, ir *Vlassopoulou*, C-340/89.
- 12 Administracinis teismas, be kita ko, nurodė, jog, vertinant prašymo tenkinimo sąlygas pagrindinių laisvių aspektu, užsienyje baigtą psichoterapijos mokymą reikia palyginti su naujausiu atitinkamu mokymu Suomijoje, kaip *Valvira* ir padarė. *Valvira* nereiškė abejonės dėl UWE (Bristolis) pažymėjimu patvirtinamos kvalifikacijos, o tik palygino A baigto mokymo faktinį turinį su mokymo Suomijoje turiniu.
- 13 Administracinio teismo manymu, buvo įrodyta, kad nagrinėjamas mokymas turėjo reikšmingų trūkumų ir skirtumų, palyginti su psichoterapijos mokymu Suomijoje. Taigi *Valvira* galėjo preziumuoti, jog nebuvo pateiktas patvirtinimas, kad A žinios ir kvalifikacija atitinka psichoterapijos mokymą Suomijoje baigusio absolvento žinias ir kvalifikaciją. Administracinio teismo nuomone, net ir vertinant SESV garantuojamų pagrindinių laisvių aspektu nematyti, kad *Valvira* sprendimas netenkinti prašymo prieštarautų teisės aktams.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 14 A, be kita ko, *Korkein hallinto-oikeus* pateikė argumentus, jog mokymas turi būti laikomas baigtu Suomijoje ir kad UWE, kaip kompetentinga institucija, nurodė, jog mokymas atitinka Suomijos vyriausybės nutarimą dėl sveikatos priežiūros

specialistų. UWE ir HPI mokymas atitinka Nutarimo dėl sveikatos priežiūros specialistų 2a straipsnyje nustatytus reikalavimus, todėl turi būti pripažįstamas kaip mokymas, kurį baigus įgyjamas saugomas psichoterapeuto profesinis vardas. Iš psichoterapijos mokymo negali būti reikalaujama daugiau, nei kyla iš nutarimo formuluotės. Jei vis dėlto taikant aiškinimą būtų preziumuojama, jog mokymas buvo baigtas ne Suomijoje, jis turėtų būti vertinamas remiantis A ir mokymo rengėjų pateiktais dokumentais, susijusiais su paskaitų planu ir studijomis bei šių studijų kokybe. *Valvira* neatliko tokiomis dokumentais grindžiamo palyginimo, o UWE ir HPI mokymą įvertino remdamasi anoniminiais laiškais, UWE ir HPI konkurentu laikytino Oulu universiteto nuomone ir pačios atliktais interviu. Pagal Sąjungos teisėje įtvirtintą lojalumo principą (**orig. p. 9**) *Valvira* neturi reikšti abejonės dėl dokumento, kurį pateikė kitos valstybės narės kompetentinga institucija laikytinas UWE.

- 15 *Valvira Korkein hallinto-oikeus* nurodė, jog, jos manymu, teisiškai nėra aišku, ar prašymą reikia įvertinti SESV garantuojamų pagrindinių laisvių aspektu, kai jis turi būti netenkinamas jau pagal nacionalinės teisės nuostatą, kuria į nacionalinę teisę perkelta Direktyvos 2005/36/EB 13 straipsnio 2 dalis ir pagal kurią tais atvejais, kai profesija ir jos rengimas kilmės valstybėje neregamentuojami, profesinei kvalifikacijai pripažinti reikalinga vienu metų darbo pagal tą profesiją patirtis kitoje valstybėje narėje.
- 16 *Valvira* taip pat laikėsi nuomonės, jog kitoje valstybėje narėje baigtas psichoterapijos mokymas turi būti lyginamas su naujausiu atitinkamu Suomijos universitetų rengiamu mokymu, siekiant nustatyti esminius mokymų turinio skirtumus arba konstatuoti, jos esminių skirtumų nėra. Kalbant apie UWE ir HPI organizuotą mokymą, *Valvira* teigimu, pasakytina, kad dvi iš trijų pagrindinių psichoterapijos mokymo sričių – rengimas darbui su pacientais ir mokymas psichoterapijos – buvo įvertintos turinčios tokių trūkumų, kad mokymas laikytinas neatitinkančiu psichoterapijos mokymui keliamų turinio ir kokybės reikalavimų. Nagrinėjamas mokymas nėra toks, kurį baigus būtų įgyjama teisė naudoti saugomą psichoterapeuto profesinį vardą.
- 17 *Valvira* taip pat pažymėjo, jog ji paprastai pasitiki kitų valstybių narių universitetų ir kitų mokymo rengėjų išduotais pažymėjimais ir suteikta informacija apie mokymo turinį ir netikrina mokymo turinio ar jo praktinio vykdymo būdo daugiau, nei tai būtina siekiant išsiaiškinti, ar yra baigto mokymo ir mokymo Suomijoje skirtumų. Šios bylos aplinkybės yra ypatingos ir išskirtinės. Į instituciją kreipėsi kai kurie mokymą baigę studentai, susirūpinę dėl mokymo faktinio vykdymo būdo ir dėl jo poveikio pacientų saugumui, nes viena iš studijų dalių yra pacientų priėmimas.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 18 Su kita byla susijusioje jurisprudencijoje *Korkein hallinto-oikeus* konstatavo, jog šioje byloje nagrinėjamas UWE ir HPI mokymas negali būti laikomas baigtu

Suomijoje, kaip tai suprantama pagal Specialistų įstatymo 5 straipsnio 2 dalį (*Korkein hallinto-oikeus*, 2020 m. liepos 1 d., archyvo numeris 2846, sprendimo santrauka⁵). Todėl A prašymo negalima tenkinti remiantis nacionalinės teisės nuostatomis, kurios taikomos dėl teisės naudoti profesinį vardą baigus mokymą Suomijoje.

- 19 Sąlygos, susijusios su teise užsiimti psichoterapeuto profesine veikla, nėra suderintos, todėl valstybės narės turi teisę apibrėžti žinias ir kvalifikaciją, kurios **(orig. p. 10)** reikalingos siekiant užsiimti šia profesine veikla, ir pareikalauti pateikti jas patvirtinantį diplomą (žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Brouillard*, C-298/14, 48 punktą). Direktyva 2005/36/EB neribojama valstybių narių kompetencija šiuo klausimu, tačiau valstybės narės turi vykdyti savo kompetenciją šioje srityje laikydamosi Sutartimi garantuojamų pagrindinių laisvių (žr. 2013 m. birželio 27 d. Sprendimo *Nasiopoulos*, C-575/11, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 20 Suomijoje psichoterapeuto profesija laikytina reglamentuojama profesija, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punktą, nes teisę naudoti šį profesinį vardą turi tik asmuo, atitinkantis profesinės kvalifikacijos sąlygas pagal Specialistų įstatymą ir Nutarimą dėl specialistų.
- 21 Psichoterapeuto profesija Suomijoje yra reglamentuojama visų pirma siekiant užtikrinti pacientų saugumą.
- 22 Psichoterapeuto profesijai netaikomos Direktyvos 2005/36/EB III antraštinės dalies II ir III skyrių nuostatos, taigi jai taikoma šios antraštinės dalies I skyriuje – visų pirma 10–14 straipsniuose – numatyta rengimo įrodymo pripažinimo bendroji sistema (žr. 2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Malta Dental Technologists Association und Reynaud*, C-125/16, 38 punktą). Remiantis gauta informacija, Jungtinėje Karalystėje psichoterapeuto profesija nėra reglamentuojama ir ja verstis nėra nustatyta jokie reglamentuojamo profesinio rengimo. Taigi reikšminga visų pirma direktyvos 13 straipsnio 2 dalis.
- 23 *Korkein hallinto-oikeus* manymu, kadangi A nedirbo pagal psichoterapeuto profesiją kitoje valstybėje narėje, kurioje ši profesija neregamentuojama, pagal direktyvos nuostatas jis neturi teisės verstis reglamentuojama psichoterapeuto profesija Suomijoje. Analogiškai direktyvai, pagal nacionalinės teisės aktus, konkrečiai Profesinių kvalifikacijų įstatymo 6 straipsnio (iš dalies pakeisto įstatymu Nr. 1384/2015) 2 dalį, taip pat reikalaujama bent vienu metų profesinės patirties kitoje valstybėje narėje, todėl teisės naudoti psichoterapeuto profesinį vardą negalima suteikti ir pagal nacionalinės teisės aktus.
- 24 *University of the West of England* (Bristolis) suteikto diplomo (*Postgraduate Diploma*) priede nurodyta: „The program has been planned in accordance with the

⁵ Finlex: <https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/lyhyet/2020/202002846>.

requirements of Finland's Health Care Professionals Decree (564/1994) 2 a § and so that graduates fulfill the requirements in 2 a § Paragraph 3“. *Korkein hallinto-oikeus* manymu, negalima vien remiantis Jungtinės Karalystės švietimo sistemai priklausančio universiteto pareiškimu, jog mokymas atitinka Suomijos vyriausybės nutarimo dėl sveikatos priežiūros specialistų reikalavimus, šio formalios kvalifikacijos įrodymo kvalifikuoti kaip atitinkančio direktyvos 13 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą. **(orig. p. 11)**

- 25 Byloje pateiktos skirtingos nuomonės dėl to, ar, nepaisant direktyvos nuostatų, ši atvejį dar reikia įvertinti SESV 45 ir 49 straipsniuose garantuojamų pagrindinių laisvių ir su tuo susijusios Teisingumo Teismo jurisprudencijos aspektais.
- 26 Aiškinimą, pagal kurį tokio kaip šioje byloje nagrinėjamo atvejo įvertinti dar ir pagrindinių laisvių aspektu nereikia, galima pagrįsti argumentu, jog ši byla patenka į Direktyvos 2005/36/EB ir joje nustatytos bendrosios sistemos taikymo sritį ir atitinkamos sąlygos, taikomos vertimuisi reglamentuojama profesija priimančiojoje valstybėje narėje, suderintos Direktyvos 2005/36/EB 13 straipsnio 2 dalimi (žr. 2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Malta Dental Technologists Association und Reynaud*, C-125/16, 52 punktą). Kita vertus, Teisingumo Teismo sprendimuose (pvz., Sprendime *Brouillard*, C-298/14, visų pirma 54 punkte, ir Sprendime *Nasiopoulos*, C-575/11, visų pirma 32 punkte) pateiktais argumentais galima pagrįsti aiškinimą, pagal kurį toks atvejis turi būti įvertinamas dar ir pagrindinių laisvių aspektu.
- 27 *Korkein hallinto-oikeus* nėra žinoma, kad Teisingumo Teismas būtų pateikęs aiškią nuomonę dėl būtinybės, nagrinėjant atskirus prašymus, tokio kaip šioje byloje pobūdžio sąlygas, taikomas vertimuisi reglamentuojama profesija ir suderintas Direktyvoje 2005/36/EB nustatyta bendrąja sistema, įvertinti dar ir atskirai SESV aspektu. Su tuo susijęs pirmasis *Korkein hallinto-oikeus* prejudicinis klausimas.
- 28 Jei Teisingumo Teismas pateiks nuomonę, jog, esant tokiai kaip šioje byloje situacijai, nepaisant to, kad Direktyvoje 2005/36/EB nustatyta tiksli sistema, prašymą reikia įvertinti dar ir SESV garantuojamų pagrindinių laisvių aspektu, *Korkein hallinto-oikeus* turės nuspręsti, kokia reikšmė priskirtina UWE diplomui. Todėl taip pat reikalinga nuomonė dėl to, ar priimančiosios valstybės narės institucija, siekdama įsitikinti, kad užsienyje išduotu pažymėjimu patvirtinamos jo turėtojo žinios ir kvalifikacijos yra tokios pat kaip nacionaliniu pažymėjimu patvirtinamos žinios ir kvalifikacijos arba bent jau jas atitinka, savo vertinimą gali grįsti ir kitaip gauta informacija apie mokymo vykdymo būdą, ar ji net ir ypatingomis tokios kaip byloje situacijos aplinkybėmis turi kliautis informacija apie mokymo turinį, kurią dėl kitos valstybės narės švietimo sistemai priklausančio universiteto diplomo suteikė šio mokymo organizatorius.
- 29 Sprendime *Brouillard*, C-298/14, Teisingumo Teismas konstatavo, jog užsienyje įgyto diplomo lygiavertiškumas turi būti vertinamas tik pagal žinių ir gebėjimų, kurias, sprendžiant iš diplomo, tikėtina, įgijo jo turėtojas, lygį atsižvelgiant į

studijų ir atitinkamo praktinio mokymo pobūdį ir trukmę (55 punktas). *Korkein hallinto-oikeus* manymu, šiais argumentais, kaip ir Direktyvos 2005/36/EB 50 straipsnio 3 dalies nuostata, į jos taikymo sritį patenkančiais atskirais atvejais siekiama apriboti priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos galimybes įvertinti pagal kitos valstybės narės švietimo sistemą baigto mokymo tikslesnį turinį ir vykdymo būdą. Jei Teisingumo Teismas į pirmąjį prejudicinį klausimą atsakytų teigiamai (**orig. p. 12**), byloje reiktų nuspręsti, ar pagal Sąjungos teisę draudžiama tai, kad ypatingomis šios bylos aplinkybėmis priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija savo atliekamą su mokymų panašumu susijusį vertinimą grindžia ir kita, ne iš mokymo rengėjo arba kitos valstybės narės kompetentingų institucijų gauta, informacija apie tikslesnį mokymo turinį ir jo vykdymo būdą.